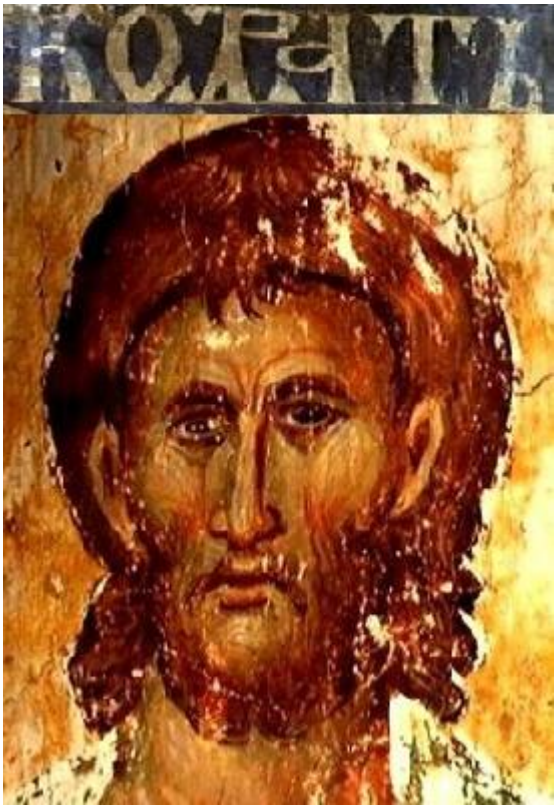
22.03.2018 г. / 21:03:38

Вяра

23.03 по еретическия, †10 март по православния календар - Св. мъченици Кодрат, Киприан, Дионисий, Анект, Павел, Крискент и другите с тях. Св. свещеномъченик Кодрат Никомидийски и с него св. мъченици Саторин, Руфин и други. Св. преподобна Анастасия

Страдание на светите мъченици Кодрат, Киприан, Дионисий, Анект, Павел, Крискент и другите с тях († 258 г.)

Свети мъченик Кодрат. Фрагмент от стара стенопис. Раваница, Сърбия

Свети мъченик Кодрат се родил и възпитавал при следните обстоятелства. По време на жестокото гонение срещу

християните от нечестиви царе и князе Христовите изповедници били подлагани на ужасни мъчения; поради това много вярващи, боейки се от непоносимите мъчения, оставяли градовете, жилищата и имуществото си: бягайки, те се скривали в планините и пустините, за да съхранят невредима светата вяра в Христа, приемайки по-добре да живеят със зверовете, отколкото с нечестивите идолопоклонници. В тези тежки времена една благочестива жена на име Руфина поради страх от мъченията избягала от Коринт в пустинята и там се криела в непроходими места. По време на бягството от града Руфина била бременна и когато дошло време, родила в пустинята младенец от мъжки пол и след това, като преживяла още няколко дни, починала. Бог, Който дава храна на всяка плът, отваря ръката Си и насища всичко живо, не оставил осиротелия младенец, но станал баща и майка за него, възпитател и хранител. По заповед на Всевишния Бог отвисоко се спускал облак и стелейки се по земята, от него излизала сладка роса на устата на младенеца. Така облаците хранели детето като с мляко или мед дотогава, докато не поотраснал и не започнал сам да се храни с пустинни треви. Така, подобно на свети Иоан Кръстител, младенецът живеел в пустинята, пазен от Бога, наставляван и вразумяван в богопознанието от Светия Дух. Вече в юношеска възраст, той бил намерен от вярващи хора; те го завели в града, където се учел да чете книги и усвоил лечебното изкуство. Но той не толкова лекувал болестите със своите познания, колкото ги изцелявал с дадената му свише благодат. Тъй като от детство бил привикнал към пустинното безмълвие, той особено се стараел да се отдалечава от човешката суета: обичайки уединението, голяма част от живота си прекарвал в планините и пустините, отдавайки се на богомислие. Когато идвал по някаква работа в града, на всички дарявал неизброими блага, лекувайки телесните болести и с Божие слово изцелявайки душевните недъзи. Но той не задълго оставал в града, бързайки отново

към приятното за него пустинно уединение, в което и се приближил към старостта. Тук, в пустинята, при него идвали, обичащи го в Христа, желаещи да се насладят на вида на светолепното му лице и да получат наставление от неговите боговдъхновени беседи; каквито били Киприан, Дионисий и Анект, Павел и Крискент, които заедно с него пострадали за Христа.

Те пострадали по следния начин. По заповед на нечестивия римски император Декий в Коринт дошъл управителят Иасон за мъчения и убийства на християните. Той залавял християните и ги хвърлял в тъмница. По това време заедно със своите блажени приятели Киприан, Дионисий, Анект, Павел и Крискент бил заловен и Кодрат; те били хвърлени в тъмница с много други християни, които от по-рано били оковани във вериги. След известно време Иасон седнал в нечестивото съдилище, като заповядал да изведат християните от тъмницата и да ги доведат при него за разпит. Най-стар от тях бил свети Кодрат: като пълководец той вървял пред избраното Христово воинство, желаейки без страх да отговаря пред мъчителя за всички. Мъчителят се обърнал към светеца с такива думи:

- Кодрате! Какво те е направило толкова безумен, че желаеш доброволно да се предадеш на люти мъчения? И на какво се надяваш, когато без страх избираш веригите и тъмницата, лишавайки се от отечество и приятели? Защо не се подчиняваш на царските закони, та като се поклониш на боговете, да се наслаждаваш с нас на радостите на този живот?

- Никой - отговорил Кодрат, - който има здрав разум, няма да се отрече от този живот. Но тъй като този живот ни е дар от Бога, трябва повече да обичаме Дарилия, отколкото дареното, да въздаваме благодарност на великия Благодетел, като Му

възнасяме хвала, водим добродетелен живот и навсякъде разпространяваме славата Му чрез нашите страдания. Не трябва толкова да обичаме този кратковременен живот и от страх да не го загубим, да отдаваме на идолите чест, подобаваща на Единия Бог! Защото кой друг Бог можем да почитаме като истинно съвършен, освен обогатилия ни от началото с вечните дарове на Своята любов? И в тези велики дарове Кого можем да познаем, освен Самия Спасител Христос? И кого можем наистина да назовем Спасител, ако не Иисуса, претърпял мъки и смърт за нас? И ние, които искаме да бъдем добродетелни, преди всичко трябва да претърпим мъки за истинната вяра и благочестие и в никакъв случай да не отпадаме от тях. Зло е намерението и греховна е молитвата на тези, които се стремят да съблазнят и прелъстят истинските ревнители на божествените тайнства. Необходимо е всеки да избира по-доброто. Да не бързаме да вървим след хората, които само външно са добродетелни, но да вникваме в самите им дела - дали те не са зли и не носят ли голяма опасност от погибел. Знай, че ние, изпълнявайки заветите на нашите отци, се насочваме към това, което е по-добро, затова не се опитвай с враждебни на нас действия да ни убедиш да се отклоним от своя път и да се отречем от Христа. За нас най-добра съветница е Божията истина, а законите на благочестието имат велика сила да убеждават; съгласни помежду си, те ни съединяват с Бога. Имайте предвид и това, че според общия закон на природата всички трябва да умрем и от този закон никой не може да бъде свободен. С настъпването на смъртния час погиват всички несправедливи дела и човешки помисли и кратковременната слава се превръща в прах. Обратното, делата, пораждани от добрия живот, носят на извършващите ги вечна слава, която надживява тяхната смърт. Така и ние, тъй като твърдо сме решили да не се отказваме от нашето намерение да пострадаме за Христа, ще оставим пример за тези, които пожелаят във всичко да ни подражават.

Нали правилно мислещите и вярващите, като имат свети примери на добър живот, само за това и мислят - да им подражават и чрез това да преуспяват в съвършенство.

На тези думи Иасон отговорил на светеца:

- Кодрате! Ако ти почиташ Този Бог, на Чиито благодеяния се наслаждаваш от младини, то добре постъпваш, бидейки благодарен. Но гледай, проповядвайки за Христа, като човек да не унизиш божественото естество.

Кодрат отговорил на управителя:

- Началото на съществуването на света Бог е положил в Своята воля, сътворил е света със Слово и го утвърдил със силата на Светия Дух. Благоволилият светът да съществува е Отец, създалото го Слово е Синът, а утвърдилият го е Светият Дух. Когато е бил създаден прекрасният свят, предназначен от Твореца за определена цел, Създателят е благоволил някой да се наслаждава на създадените от Него блага и да Го слави с благодарност. Затова Той е създал човешкия род, за да предаде на последния всичко видимо. Като вдъхнал дихание за живот в първия човек, Той го поставил в рая - място на неизказани сладости. Човекът, заедно със сътворената за него помощница, като видял многообразието на прекрасния свят, се възрадвал и получил от Бога власт да се наслаждава на райските градини. Нашите прародители, размишлявайки за това, с какво велико предназначение са въдворени от Бога в рая, решили, че следва достойно да благодарят на Създателя и Благодетеля и започнали да водят добродетелен живот, спазвайки установената от Бога за тях заповед да не вкусват от едно дърво. Но лукавият прелъстител, дяволът, подтикван от ярост, носейки лъжа на устата си и злоба в себе си, излял върху прародителите цялата отрова на злобата си, желаейки да ги лиши от райския живот: погубвайки честта им, той вложил в тях страстното желание да нарушат Божията

заповед, при това с тяхното съгласие с лукавия му съвет. Впоследствие се случило това, че живеещите с Бога в рая отпаднали от Божията благодат и се лишили от рая, бидейки изгонени от него. Оттогава тези, които преди били участници в Божията слава, но вече свързани с веригите на греха, започнали да бедстват, служейки на пусти пожелания. Но Бог се смилил над Своето създание и милостиво погледнал на човешката немощ; Той благоволил, скривайки Божеството във възприетата от Него плът, да дойде при нас, окаяните и погиналите, за да ни освободи от вражеските вериги и да изведе на свобода поробените от царството на смъртта, като ги избави от гибел. Затова Той благоволил Неговото Слово, вселявайки се в края на вековете в пречистата утроба на Богородица-Дева, чрез въплъщението Си да се облече в целия човек. Пречистата Дева, заченала от Светия Дух, родила Бога в плът, Когото ние наричаме Христос. И Той се явил на хората като Истинен Бог, наистина облякъл се от Дева в целия човек, въстанал против вражеската сила и разпрострял пределите на Своето горно царство. Той унищожил законите на смъртта и с божествена сила разкъсал веригите ѝ, разрушил ада, извел от него прародителите с множество произлезли от тях хора и първият, като избавил всички народи и страни от погибел, бил назован Спасител. Като отворил съкровищата на Своето милосърдие, Той пожелал те да бъдат общи за всички. Освободил всички от съблазните на мъчителя, Той пази Своето наследие свободно и невредимо от погибел. За Него нищо не е тайна: нито началото на нашето раждане, нито продължителността на нашия живот, нито смъртта и краят, нито нещо друго неизвестно, но всичко, което е установено със закон от Отца, е известно и ясно на Сина, осъществяващ Неговата воля. Той е Този Христос, Когото ние проповядваме. Той е Този, Който се е погрижил за спасението на човешкия род. Винаги и навсякъде Съществуващ, Той ни дава неизчерпаемото богатство на Своята благост, неотлъчно

намирайки се около служещите Му, и им помага.

Управителят, макар и да се изумявал от думите на свети Кодрат, не желаел да повярва на откриваната истина и казал:

- Струва ми се, Кодрате, че ти говориш лъжа за високите неща, тъй като допускаш Бог да има чисто човешки свойства, утвърждавайки, че е могла да Го вмести утробата на Дева, Която, носейки Го в утробата Си, е родила Христа! И така ти твърдиш, че един Бог е бил видян на земята, носещ човешко тяло, а друг Истинен Бог се е намирал някъде на друго място.

Свети Кодрат отговорил:

- Нечестивите хора не трябва да изпитват тайните на благочестието, защото великото дело на тяхното познание не на всеки се удава лесно, а и ние няма да позволим невярващите да проникват в тях. Синът Божий доброволно е смирил Себе Си, слизайки до образа на раб, и бидейки Бог, е благоволил да стане човек, за да ни изтръгне от робството на дявола. Ти, като човек, изпълнен с неверие и безбожие, не можеш да разбереш това; но знай, че няма да ни отделиш от Христа нито с коварна хитрост, нито с яростни заплахи.

Тогава управителят заповядал да съблекат верния Христов раб и безмилостно да го бият с пръчка, което немилосърдните палачи изпълнили с цялата си жестокост. Светият мъченик мъжествено понасял побоя и докато траел той, казвал на мъчителя:

- Нима ти, управителю, не знаеш, че всичко, принуждавано със сила противно на свободата, не се поддава на убеждение? Убеждаващият по такъв начин се показва като насилник, а съветващият и увещаващият се явява кротък и човеколюбив. Затова и ти, скланяйки ни чрез мъчения да се поклоним на идолите, не се надявай с насилие да ни привлечеш към своето

нечестие, за да се отвърнем от благочестието поради страх. Проникнати от любов към Христа, ние не обръщаме внимание както на коварното ласкателство, така и на мъките, които можеш да измислиш; всички скърби и болки Христос облекчава с надеждата за въздаяние, укрепява в това, да не се подчиняваме на противника и ни прави непобедими и крепки в подвига на страданието.

Още по-разгневен от тези думи, мъчителят заповядал да закачат светеца надолу с главата, да стържат тялото му с железни нокти и да опалват страдалеца, като накладат огън под него. Но той, доблестно понасяйки всичко, оставал непоколебим.

След това управителят се обърнал с лукави думи към свети Киприан, опитвайки се да го склони към единомислие със себе си. Но свети Киприан, макар и да бил още млад, с не по-малко безстрашие се подготвял за мъченията. Свети Кодрат говорел на него и на другите, които заедно с него се подготвяли за мъченията и вече събличали дрехите си:

- О, мои приятели и сподвижници! Помислете за това, колко много блага са ви приготвени от Господа: за благочестието - почест, за мъченичеството - прославяне, и преди всичко не забравяйте, че вие ставате достойни за милостта на Иисуса Христа, Който скоро ще ни яви Своята помощ свише. И така, сега трябва да покажем непоколебима вяра в Христа Бога. Сега настъпи времето за подвиг и затова без колебание изпълнете закона на любовта - полагайки душата си за Този, Когото обичате. Вие трябва да се покажете за пример на всички, желаещи да се удостоят със страдалчески подвиг за Христа. Послужете с вашето крепко търпение за удивление на всички, които гледат към вас. Сега ще се познае истинското различие между добрите и злите. Сега трябва особено да се погрижим за спазване на благочестието, да не се явят

разногласия във вярата - придържайте се към една вяра и едно изповядване, защото скоро ще застанете пред Бога на Страшния съд. Не се отклонявайте от пътя на добродетелта, тъй като скоро ще отидете при Христа, завършили своя подвиг. Изповядвайте с добро сърце Добрия Бог; не щадете цвета на вашата младост, с намерение скоро да преминете към неостаряващия живот. Мислете, че краят е “при вратата” и че бидейки млади, по-лесно - тъй като имате телесна сила - можете да претърпите мъчения за Христа Бога. И така, смело предайте себе си на мъчения и мъжествено ги претърпете: след като победите врага, ще получите прославяне от Господа и ще бъдете причислени на небето към лика на светите мъченици.

Тези думи на свети Кодрат, отправени към дружината, изпълнили мъчителя с ярост: той на часа заповядал да бият, стържат и горят с огън свети Киприан, съблечен и закачен подобно на свети Кодрат. След тях подложил на същите мъчения Дионисий, Анект, Павел и накрая - Крискент. Бидейки посрамен и победен от тях, отначало мъчителят ги осъдил на разкъсване от зверовете. Когато зверовете не се докоснали до светите мъченици, той ги осъдил на посичане с меч, като заповядал преди това да ги влачат из града за краката. Когато ставало това, безчислена тълпа народ, и предимно деца, били светците с пръчки и камъни, докато не били извлечени извън града на мястото, предназначено за изпълнение на смъртното наказание. Тук светците, като поискали малко време за себе си, усърдно се помолили на Господа, след това преклонили под меча честните си глави и били посечени в десетия ден на месец март. На това място, където земята се обагрила с честната кръв на светите мъченици, потекъл чист извор, за да напомня на Коринт за страданието им. След убийството на шестимата мъченици Кодрат, Киприан, Дионисий, Анект, Павел и Крискент били

измъчвани и по различен начин погубени и останалите заловени християни.

Другият Дионисий бил заклан с нож, а Викторин, Виктор и Никифор (след като приемник на Иасон станал Тертий) били сложени в каменен хаван и скълцани в него. Клавдий починал след отсичане на ръцете и нозете; Диодор сам се хвърлил в приготвения за него огън и в него, като в светъл чертог, починал в мир. На Серафион била отсечена главата, Папий бил хвърлен в морето. Също и Леонид, след като претърпял множество страшни мъки от управителя Венуст, сменил Тертий, бил хвърлен в морето.

На мъки за Христа се решавали и свети жени, подражавайки на свети Кодрат и пазейки в сърцата си наставленията му - Хориса, Нунерия, Василиса, Ника, Гали, Галина, Теодора и много други жени, а също и мъже. Едни от тях се преселили при Господа, бидейки посечени с меч, други били удавени във вода или убити по друг мъчителен начин. Всички те заедно със своя наставник свети Кодрат били причислени към лика на мъчениците, получили победни венци от десницата на Христа Бога, на Когото слава с Отца и Светия Дух во веки. Амин.

Страдание на светия свещеномъченик Кодрат Никомидийски и с него светите мъченици Саторин, Руфин и други (III в.)

По времето на нечестивия римски император Декий и неговия приемник Валериан (когато пострадал и свети Кодрат Коринтски с дружината си) християните от различни градове и селища били заловени и доведени във витинския град Никомидия, където били затворени в тъмница. Сред живеещите в самата Никомидия се разпространявал голям страх, най-вече поради това, че към тези области се

приближавал сам цар Декий, който вече се намирал в Кесария. Затова много от християните, криейки се от ръцете на мъчителите, бягали в планини и пустини, а други смело оставали в домовете си, очаквайки часа, в който биха могли да се удостоят да прославят Господа с някакъв вид мъчения.

В числото на такива бил и свети Кодрат, за когото е думата ни. Той се отличавал с красота, бил от благороден произход, богат, благочестив, притежаващ дар слово. Като давал пари на тъмничните стражи и войници, той имал свободен достъп до тъмницата; тук служел на окованите във вериги единоверни братя, донасяйки на всеки потребното за него. Той с молби ги увещавал да бъдат мъжествени, да не обръщат внимание на мъките, понасяни от любов към Христа Бога, приготвящ за тях вечното въздаяние в Своето Небесно Царство.

Дошъл денят на съда. Проконсулът Перений, дошъл в Никомидия по заповед на царя, седнал в съдилището в присъствието на народа и заповядал да доведат на разпит всички затворници. Когато затворниците били доведени, началникът на затвора (Коментарисий) казал на проконсула.

- Господарю мой! По заповед на твоята власт тълпа беззаконни християни, намиращи се в тъмница до днес, сега стои пред теб в съдилището! Тогава проконсулът казал на Божиите раби:

- Нека всеки от вас назове името си, сана, рода и мястото, от което произхожда.

На разпита на християните дошъл също и блаженият Кодрат; като забелязал, че някои от християните са паднали духом и са пребледнели от страх, той се побоял да не би някой от тях, не понасяйки и самата мисъл за мъченията, да се отрече от Христа; затова, стоейки зад тях, той с гръмък глас казал:

- Ние се наричаме християни; по звание и положение сме раби на невидимия Бог, на Господ Иисус Христос, а наш град и отечество е небето, където Бог вселява уповаващите се на Него. Чу ли това, проконсуле!?

Проконсулът почти до ужас се удивил на смелостта на Кодрат и казал на слугите:

- Хванете този глупак и го доведете по-близо до мен.

Като чул думите на проконсула, блаженият Кодрат, провирайки се през тълпата, побързал да се приближи сам и застанал пред лицето на проконсула, а междувременно всички били обърнали погледите си към него. Кодрат се осенил с кръстното знамение и казал на проконсула:

- Ето, аз сам доброволно, а не по принуда се приближих към теб, за да държа слово за моите братя и да застана против дявола. И така, по-скоро приведи в изпълнение това, което желаеш, и след като изпиташ мъжеството ни, се убеди, че ние сме непобедими Христови воини!

- Безумни! - казал проконсулът - Преди всичко съобщи името и рода си.

- Аз вече ти казах - отговорил светецът, - че съм християнин, а моите братя са Христови раби; нашето име и благородство се състои в това, да се наричаме и да бъдем раби на Христа.

- Послушай ме, приятелю - продължил проконсулът, - аз ще доложа на теб за императора и той ще те назначи за воевода, разбира се, ако принесеш жертва на нашите богове!

- Проконсуле - отговорил светецът, - не се заблуждавай, твърдейки, че има много богове: “ние обаче имаме един Бог Отец, от Когото е всичко”.

- Съществуват много богове - продължил проконсулът, - но

царят заповяда сега да се принесе жертва само на дванадесет, на които и ти трябва да се поклониш.

- Не трябва мнозина да бъдат владетели - извикал с гръмък глас свети Кодрат, - съществува Един Владика, Един Цар и Бог, нашият Господ Иисус Христос!

- А нима ти не си чул това, което казва Омир за Посейдон (Нептун): “Бащата на боговете наведе облаците, раздвижи ветровете, страшно загърмя, защото се надигна Посейдон и прочее”. И така, чуваш ли за могъществото на Посейдон?

- Истината ли утвърждава Омир и подобните на него стихотворци за вашите богове, или не? - попитал блаженият Кодрат.

- Те казват истината - отговорил проконсулът.

- Ако те казват истината - продължил светецът, - то не разказват ли за това, че вашите богове са прелюбодейци, ненаситни и безсрамни сладострастници, извършили противоестествени мерзости? И наистина, аз се срамувам за вас, че се покланяте на такива богове, за безнравствените деяния, за които сами съдите изобличените в тях хора! И така, вие съдите виновните в срамни деяния и в същото време смятате за богове вършещите несравнимо по-голямо беззаконие. Не трябва ли по-скоро да осъждате и да подлагате на наказание боговете за толкова многобройните им и големи безчинства? Вие не щадите хората, престъпващи закона, а боговете, постъпващи беззаконно, почитате и възхвалявате; такива ваши богове не са богове по справедливост, а неистови, мъртви разпътници!

На тези думи на светеца проконсулът казал:

- Тъй като ти започна да осъждаш боговете, то аз се боя да не се разгневи срещу мен царят, че аз, поради дълготърпение,

съм допуснал да хулиш с език боговете. Затова по-скоро измени мислите си, за да не попаднеш в ръцете на мъчителите!

- Моята решимост - продължил свети Кодрат - никой не може да отнеме - нито ти, нито твоят цар, нито даже самият ви баща, сатаната!

Разгневеният проконсул заповядал да съблекат дрехите на светеца, да го положат гол на земята и да го бият с думите: “Кажи ни името си!”. Но светецът мълчал, не отговаряйки нито дума. Тогава проконсулът започнал да разпитва заобикалящите за светия мъченик: - кой е той и как е името му? Познаващите светеца отговаряли на проконсула, че мъченикът е от знатен род и името му е Кодрат. Тогава проконсулът казал на палачите:

- Пощадете го и го освободете!

Когато по такъв начин светецът бил освободен от мъченията и облечен, мъчителят го повикал при себе си и го попитал:

- Какво направи със себе си и с нас, като не ни съобщи за своя знатен род? Ние, поради незнание за твоя благороден произход, ти причинихме безчестие, а ти си навлече укори сам върху себе си и върху своя род. И защо, смятайки за нищо своя знатен род, се присъедини към безразсъдната християнска вяра?

“- Желая по-добре да бъда при прага на Божия дом, отколкото да живея в шатрите на нечестието” - отговорил светецът.

- Покори ми се - продължил мъчителят проконсул - и принеси жертва на боговете, за да не умреш като злодей! Нима не си чул за заповедта на царя и всичките му съветници, чрез която те определили на земята да не живее нито един

християнин и освободили от християнското заблуждение много добри и удивителни мъже?

“- Блажен е оня човек - отговорил светецът, - който не отива в събранието на нечестивци в пътя на грешници не стои”, като не се съблазнява от този суетен свят, а тези, които са се съблазнили и са ви послушали, ще погинат, “като прах, що вятърът измита от земното лице”, и вече са погинали!

Съблазнявайки свети Кодрат, проконсулът му говорил лукави думи със сълзи и въздишки; и накрая му казал:

- Кодрате, доброволно избирайки смъртта, не се лишавай от света, не се лишавай от този сладостен живот.

При тези думи съблазнителят отривал лицето си с кърпичка.

- Кръвожаден пес! - отговорил светият мъченик на проконсула - Не мисли, че със змийско коварство и престорени сълзи ще прелъстиш мене - Божия раб!

При проконсула Перений се намирал пълководецът Максимиан. Максимиан казал на светеца:

- Недоброжелателни човече! Моят честен господар, проконсулът, те съжалява, а ти го оскърбяваш.

Светецът отговорил:

- Нека той, ако се е родил за погибел, да плаче за себе си и за часа, в който се е родил, а ти защо укоряваш нас? Ако проконсулът извършва съд, то кой си ти, че да говориш на съда пред него? За нас е достатъчен един съдия, ако и ти желаеш да извършиш съд над нас, да те унищожи нашият Господ, Иисус Христос!

След това началникът на затвора казал на проконсула:

- Владико! Кълна се в твоето могъщество, че ако ти му

позволиш да говори дръзко, той ще се осмели след всичко това да отправи оскърбления и хули и към самите царе, и ние ще се изложим на немалка опасност!

- Наистина - отговорил светецът, - свещеното Писание казва: “Защо се вълнуват народите, и племената замислят суетни неща? Въстават царете земни. И князете се съвещават заедно против Господа и против Неговия Помазаник”, ето и сега Христос бива осъждан от безразсъдни хора и страда със Своите членове, каквито са верните Христови раби.

- Съблечете този негодник - казал проконсулът, обръщайки се към слугите - и го бийте по-силно от първия път, докато не започне да се подчинява на царските закони и да се покланя на боговете.

Докато траел вторият побой, Кодрат казвал:

- Слава на Тебе, Господи Иисусе Христе, че Ти, заради Твоето свято Име, си удостоил мен, грешния и недостоен Твой раб, да пострадам, за да бъда причислен към възлюбените Твои раби. Благодаря Ти и Те моля, изпълни ме с Твоя Свети Дух, вразуми ме и ми дарувай сили да запазя неизменна вярата, просвети ме с Твоята премъдрост, за да не ме победят беззаконните. Бъди ми помощник, Владико мой! Сега е времето за Твоята помощ, сега е часът за Твоето застъпничество! Укрепи ме, за да се прослави чрез Твоя раб Твоето свято име! Отведи ме при Твоя Небесен Отец и ме представи пред Него, казвайки: И този е Твой раб! Да, Господи Иисусе Христе! Помогни ми успешно да извърша своя подвиг!

Така се молел светецът, а в това време палачите, които го биели, от умора се сменили пет пъти - толкова продължително време търпял побой светецът! От жестоките побои гърбът на блажения мъченик се подул един лакът, кръвта се леела като вода и плътта падала от костите.

- А сега - попитал проконсулът, - вярваш ли, Кодрате, в нашите богове?

- Езическите идоли “са сребро и злато, дело на човешки ръце - отговорил светецът, - имат уста, ала не говорят”, подобни на тях да бъдат и ония, които ги правят, и всички, които се надяват на тях.

- Обръщайки се към нас с непонятни думи, ти мислиш - казал проконсулът - да скриеш хулата си срещу боговете?

- На тебе, заслепения безумец - отговорил светецът, - светлата истина ти изглежда тъмна, а тъмнината - съблазън на този век, ти се явява като светлина! Послушай мене, който ти говоря със словата на светите отци. Нека ти бъде известно, че аз няма да принеса жертва на твоите богове и няма да започна да се подчинявам на заповедите на царя и неговите съветници. И така, ако ти желаеш да ме измъчваш, приведи в изпълнение своята воля, и чрез това по-скоро ме изпрати пред лицето на Небесния Цар!

- Кълна се в боговете - казал мъчителят, - че няма да те щадя, но с изумителни мъчения и жестока смърт ще погубя тебе, окаяния!

Вече по залез слънце светецът бил освободен от мъченията и отведен в тъмницата с другите християни. При това проконсулът заповядал да сложат под гърба на мъченика дребни гвоздеи, да поставят на гърдите му огромен камък, да вкарат нозете му в пранги, а цялото му тяло да оковат в тежко желязо. В такова положение светецът бил оставен в продължение на много дни, той мъжествено понасял толкова тежки мъчения, които е невъзможно човек да претърпи и да остане жив, но всесилната Христова десница укрепявала страдалеца за прослава на Своето божествено могъщество.

След много време проконсулът Перений решил да се отправи към Никея и заповядал да водят след него затворените в тъмница християни заедно с Кодрат. В Никея проконсулът принасял жертва на бесовете в езическия храм и заповядал да доведат християните тук, за да принуди и тях към същото. Когато Христовите раби били доведени до бесовския храм, свети Кодрат помолил войниците първоначално да го въведат в храма при проконсула: с Христовата сила Кодрат, след понесените тежки мъчения бил здрав и невредим и вървейки пред лика християни, лицето му сияело, излъчвайки, заедно с телесната сила и мощ, и душевно мъжество. Когато Кодрат бил въведен в капището преди другите, той изумил мъчителя. Ужас обзел проконсула, след като видял, че светецът е здрав тялом и с весело лице.

- Принеси жертва на боговете! - заповядал проконсулът.

- Аз съм раб на Иисуса Христа - отговорил светецът, - и на Него ще принеса в жертва самия себе си, а вашите богове, които не са сътворили нито небето, нито земята, нека погинат!

- Покори се на царските, а не на Христовите закони! - продължил проконсулът.

- Аз се покорявам на законите на Небесния Цар - отговорил светецът, - а не на безумната заповед на хора, непознаващи Бога. Впрочем, светото Писание ни заповядва да се молим за тях, за да се обърнат и да познаят истината.

Проконсулът отговорил:

- Ако ти отправяш молитва за царя, то трябва да изпълняваш и неговите заповеди, защото и във вашите писания пише: “отдайте кесаревото кесарю, а Божието Богу”.

- Ти справедливо казваш, отбелязал светецът, че трябва да отдаваме кесаревото кесарю, а Божието Богу. Ето, аз отдадох

на царя предназначеното за него по това време, когато плащах данъци за моите имения, а към Бога още съм задължен да приведа в изпълнение необходимото по отношение на Него благоверие. Земният цар е заповядал християните или да принесат жертви на идолите, или да умрат. И ние сме готови за Христа - нашия Бог, да умрем не веднъж, а много пъти!

- Знаеш ли ти - попитал проконсулът - колко много християни са принесли жертва на нашите богове, нима ти мислиш да бъдеш много по-добър от тях?

Кодрат отговорил:

- Тъй като не съм преклонил коленете си пред идолите, аз наистина съм много по-добър от всички тях, които са отстъпили от своя Бог и Създател. Къде са тези, които са принесли жертва на вашите богове? Аз не ги виждам!

Проконсулът заповядал да извикат такива. Междувременно светият започнал да моли да го развържат, тъй като досега бил вързан. Предполагайки, че желае да се поклони на боговете, проконсулът заповядал да го развържат. А той бързо се приближил и хванал за краката огромния идол, хвърлил го на земята и го разбил, след това се устремил и към другите идоли, но войниците и жреците го задържали. Тогава проконсулът, разгневен, заповядал да закачат светия зад стените на капището и да го стържат с остро желязо по цялото тяло. В това време дошли отстъпилите от християнската вяра и Кодрат, претърпявайки мъченията, им говорел:

- Окаяни! Какво сте претърпели, та така бързо сте се отрекли от Владиката Христа и доброволно сте се предали на дявола? Нима вие не вярвахте в това, че ще има възкресение на мъртвите, съд Божий и бездни на ада? Нима не сте чували за неугасимия огън и незаспиващия червей? Какъв отговор ще дадете вие в преславния и велик ден на пришествието на

нашия Спасител Иисуса Христа, Който ще съди живи и мъртви? Отворете очите на ума си и вижте от какво сте отпаднали? Заради временния и нищожен живот вие сте оставили вечното и небесно царство. Пренебрегвайки сладостния и милосърден Владика, вие сте се отдали в робство на негодния раб дявола, който, ако завладее някого, го бие и убива. Когато дойде нашият Господ, Той ще свърже дявола с несъкрушими вериги и ще го хвърли в огнената бездна заедно с тези, които са му се отдали в робство. Помислете си какво сте направили! Като сте се изплашили от кратковременното мъчение, вие сте се предали на вечно мъчение. Вие сами ще видите бъдещето, когато застанете пред справедливия съд на Иисуса Христа, Който ще въздаде на всеки според делата му. Нима не сте чули написаните в светото Евангелие Господни слова: “И не се бойте от ония, които убиват тялото, а душата не могат да убият; а бойте се повече от Оногова, Който може и душата, и тялото да погуби в геената”?

Когато светецът произнесъл тези думи, падналите със сълзи завикали, говорейки с гръмък глас:

- Рабе Божий, ние се побояхме от мъченията и като безсловесни добичета се съблазнихме; като заблудени овци станахме храна на вълците и бяхме разкъсани. Плениха ни нашите грехове и ето, като пожелахме да поживеем малко време тук, умряхме за бъдещия вечен живот. Какво да правим ние, окаяните - не знаем!

Като видял сълзите им, блаженият Кодрат се изпълнил с радост и казал:

- Братя! Дерзайте и не се отчайвайте! Христос Господ е милостив - паднете пред Него с покаяние и сълзи и свидетелствайте открито за Христа, за да има всеки от вас възможност със своята кръв да се очисти от греховете си!

И като паднали на земята, отстъпилите от Христа дълго време плакали горчиво, посипвайки главите си с пепел и удряйки се в гърдите с камъни. От техния плач и ридание се вдигнал такъв вопъл, че се събрали всички жители на Никея и се удивлявали на толкова чистосърдечното им разкаяние за отстъплението им от вярата.

Като чул този вопъл и излязъл от идолския храм и видял какво става, проконсулът заповядал да стържат светия мъченик още по-силно и да обгарят с горящи свещи остърганите му ребра. Светецът дълго и усърдно се молел на Бога за каещите се да бъде прието обръщането им. Когато, завършвайки молитвата, произнесъл:

- Да, Владико, Господи Иисусе Христе, нека да бъде моята душа за техните души - само тях помилвай.

Тогава измъчващите го палачи изнемогнали и паднали на земята като мъртви. В това време светъл облак осенил свети Кодрат и всички стоящи там вързани и каещи се християни. А проконсула и всичките му съветници заедно с всички езичници обхванала тъмнина; обзел ги ужас и те затреперили от страх, предполагайки, че ей сега и градът ще се разпадне.

След дълго мълчание вярващите чули от висините пение на свети ангели, хвалещи и славещи Бога. Като минали два часа, тъмнината започнала да се разсейва и езичниците, обръщайки поглед към светиите, започнали да виждат небесната светлина. Проконсулът, веднага щом дошъл на себе си, заповядал да хванат всички тези, които под влияние на убедителните думи на мъченика, отново с покаяние се обърнали към Христа. Като ги вързал заедно с другите, намиращи се в съдилището християни, той заповядал да ги отведат в тъмница. И като отвързал свети Кодрат от дървото, отново го оковал в предишните вериги.

Сутринта на следващия ден проконсулът Перений отново отворил съда и заповядал да изведат от тъмницата всички намиращи се там християни, с изключение на свети Кодрат. В продължение на целия този ден той ги разпитвал, склоняйки ги с ласкателства и мъчения да принесат омерзителните жертви. Като забелязал, че християните са непоколебими и непреклонни в изповядването на своята вяра, Перений след много побои, заповядал да отведат всеки от тях в родния му град и там да го изгорят. И всички свети страдалци тръгнали с велика радост, прославяйки Бога. И така всеки от тях загинал, бидейки изгорен в своето отечество, и се преселил в Небесното Отечество.

След това проконсулът отишъл от Никея в Апамия, водейки със себе си и свети Кодрат. Той дошъл тук и затова, да залови християните, принуждавайки ги да принесат жертва на идолите. Било му заповядано от император Декий да обхожда градовете и страните, предавайки на мъчения и смърт християните, нежелаещи да се поклонят на боговете. Като дошъл в Амапия, проконсулът Перений влязъл в капището, покланяйки се на идолите. Той довел тук и светия мъченик Кодрат и го попитал:

- Ще принесеш ли, лукави вълшебнико, жертва на боговете, или не?

Мъжественият по душа свети Кодрат отговорил:

- Наричай лукав вълшебник своя баща сатаната, защото той наистина е такъв. А аз съм християнин и не зная нито вълшебства, нито лукавства и няма да принеса жертва на бесовете!

Тогава проконсулът казал на своите приятели:

- Какво мъчение да причиня на този окаян християнин, не

зная!

Те мълчали, виждайки, че мъченикът вече няма тяло, а само голи кости; цялото му тяло било разкъсано и остъргано. Мъчителят заповядал да сложат светеца в груб чувал и да пускат при него всякакви гадини, а след това да го хвърлят в един дълбок и блатист ров, което било изпълнено. На сутринта мъчителят, смятайки светеца вече за умрял, заповядал да го извадят от рова, и за всеобщо удивление, светецът се оказал невредим. Мъченикът, като устремил погледа си към небето, казал:

- Благодаря Ти, Господи Иисусе Христе, че стрелите на младенците (по ум) причиниха язви на тях и силата им отслабна. А мене Ти укрепи и ми дарува сила за посрамването им и за прослава на Твоето свято име.

След това светецът казал на проконсула:

- Безразсъдни! Не забелязваш ли, че твоята хитрост няма никакъв успех? Направи с мен нещо още по-лошо, прави го по-скоро, не губи време напразно.

- Окаяни - отговорил проконсулът разярен, - аз ще те мъча през целия път, макар и да се уповаваш на своето вълшебство.

След това Перений се отправил към Кесария, като взел със себе си и светия мъченик; извършвайки в капището жертвоприношение по обичая, той повикал светеца при себе си и му казал:

- Стигат ти всякакви мъчения - накрая ела и принеси жертва на боговете!

- Ти игра - отговорил светецът - с мен на мъчения и аз наистина се удивлявам, че ти вече изнемогна, извършвайки ги над мен. А аз, претърпявайки мъченията, не отслабвам, но

желая да претърпя за моя Бог такива мъчения, и още по-люти.

Тогава проконсулът в гнева си отново заповядал да бият без пощада светеца с жили по голо тяло, като го разтегнат на греда за мъчения. Впрочем били бити само голи кости, тъй като на тях нямало тяло. По време на побоите светецът пеел:

- Много са ме притеснявали още от младини, ала не са ме надвили. По гърба ми орачи ораха, прокарваха дългите си бразди.

Междувременно проконсулът крещял на палачите:

- Бийте по-силно, защото той не усеща мъченията!

Като се обърнал към мъчителя, светецът казал:

- Бий, бий моята смирена кожа, защото когато тя бива разкъсвана, душата ми става по-силна!

- Окаяни - възкликнал проконсулът, - предполагам, че ти си обхванат от зъл бяс!

- Не само не съм обхванат от бяс - отговорил светецът, - но напротив, сам владея вашия баща - сатаната и не само него, но и всичките му слуги и, по благодатта на моя Христос аз заповядвам на всичките му воинства: от мен се бои и трепери всичката адска сила, виждайки върху мен страшното и непобедимо знамение на Иисуса Христа и пребиваващата с мен Негова благодат.

След това, като помълчал малко, светецът призовал:

- Слава на Отца и Сина и Светия Дух, сега и винаги и во веки веков.

Присъстващият кесарийски народ възкликнал “амин!”, защото сред народа имало много християни. Тогава в лют гняв проконсулът заповядал да хванат двама мъже, които стоели

наблизо и се отличавали със своето благородство, да ги съблекат и незабавно да ги закачат на мястото за мъчения, да ги бият и да стържат телата им. Палачите оставили свети Кодрат и започнали да измъчват тези двама християни, които се наричали Саторин и Руфин. Те били измъчвани дотогава, докато вътрешностите им били готови да изпадат на земята. По време на мъченията Саторин и Руфин умолявали свети Кодрат и всички братя, които били там, да се молят за тях на Господа. Свети Кодрат, призовавайки Бога, произнесъл:

- Господи Иисусе Христе, Сине на невидимия Отец! Изпрати помощ на Твоите раби, милостиво погледни на смирените и ги помилвай! Дай търпение и непобедима твърдост на Твоите страдалци, за да претърпят докрай и така да победят и посрамят въставащия против тях враг!

Минало много време - светите мъченици мълчали, тъй като не били в състояние да говорят от тежките страдания. Накрая мъчителят заповядал да ги отвържат и да им отсекат главите. Така двамата свети мъченици - Саторин и Руфин, възлезли на небето към Съществуващия в две естества Господ Христос, за Когото пострадали.

След това проконсулът Перений се отдалечил от Кесария, дошъл в Аполония, като навсякъде водел със себе си свети Кодрат, взимайки за мъчения и други християни. Като влязъл в храма на Аполон, Перений казал на мъченика:

- Познай боговете и ще бъдеш здрав: ще заповядам на лекарите да се погрижат за тебе. И така, приближи се към бог Асклепий и той ще те изцели. Бой се от величието на боговете: почети великия Аполон и Херакъл, и царя на всички богове Зевс, славния Арес и страшния Посейдон. Нима никога не си плавал с кораб по море и не си почувствал страшната сила на този бог! Поклони се и на сияещото от небесата слънце. Нима то е умряло и вече го няма на небето?

Свети Кодрат отговорил:

- Аз се покланям на Истинния Бог Отец и на Неговия Единороден Син и Светия Дух и треперя пред Неговото могъщество, величие и непристъпна слава. Аз винаги хваля и прославям Неговата неизказана сила и всемогъщество, а на мъртвите кумири няма да се покланям и няма да започна да почитам делата на човешки ръце: не се боя нито от бесовете, нито от тебе, който имаш кратковременна власт. След немного дни аз ще отида при моя Бог, а ти вечно ще стенеш горчиво, защото не си поискал да познаеш Бога, Който ти е дал този живот. Сине на сатаната, брате на дявола, приятелю на нечестивите бесове, надминаващ свинете със своето безсловесие, разярен пес, кръвопиец, змия, по-алчен от зверовете, поглъщащ омерзителното месо в капищата! Как не се срамувате от вашето безумие и не разбирате заслепението си? Вие заколвате в жертва на боговете животни и птици - нима вашите богове, бидейки бездушни, изпитват глад? Поднеси храна към устата на идола, нима той ще я вкуси? И ако вашите богове искат жертви, то попитай когото и да е от тях, каменен или дървен, нека ти отговори - какво иска да му заколите: коза ли, вол ли, или кокошка? О, пагубници! Сами сте паднали в гибелния ров и искате и нас да повлечете в него!

Проконсулът, изпаднал в неистова ярост от тези думи, заповядал да изливат върху язвите на светеца оцет със сол, да ги разтриват с върви от косми и да допират нажежено желязо до ребрата му. А след това, тъй като денят отивал към своя край, мъчителят заповядал да хвърлят страдалеца в тъмница. На сутринта проконсулът излязъл от Аполония, отправяйки се към Хелеспонт, водейки със себе си заловените и вързани християни; заедно с тях носели и светия мъченик Кодрат, защото от жестоките мъки той не можел даже да движи нозете си. Проконсулът, преминавайки през реката, наречена Рунток, бил посрещнат от воеводата на тази област. От околните

селища се събрали и големи тълпи християни, сякаш за да посрещнат проконсула Перений, а в действителност желаейки да видят и почетат светия великомъченик Кодрат, славата на когото се разпространявала по цяла Азия и по цялата земя. Проконсулът влязъл заедно с областния началник в селището, през което минавал пътят им, и пренощувал в него; с настъпването на деня той пожелал да принесе жертва на бесовете, тъй като в селището имало много идоли - наред с това, разбира се, искал да принуди и християните да принесат жертва. Преди всичко проконсулът заповядал да поставят пред него свети Кодрат и тъй като той нямал сили да върви пеша, го докарали с колесница до капището. Но макар и свети Кодрат да бил слаб телесно, на вид изглеждал весел, усмихвайки се и веселейки се в Бога, своя Спасител. Там стоял целият събрал се народ, желаещ да види страданието на Христовия мъченик. Проконсулът попитал Кодрат:

- Кодрате! Намислил ли си да познаеш боговете, или държиш на предишното си безумие?

Светецът гръмогласно отговорил:

- Аз от най-ранна възраст съм научен да познавам Истинния Бог Христа; аз съм християнин от утробата на майка си и друг Бог не зная, освен Този, в Когото вярвам, откакто съм се родил!

Тогава проконсулът заповядал да разпалят огромен огън, да поставят върху него желязно легло и когато то се нажежи, да положат мъченика върху него.

- Не е нужно - казал при това светецът - някой да заповядва и да ме слага на това легло - аз и сам ще легна на него!

И така, укрепен от Христовата сила, той сам влязъл в огъня, и като се осенил с кръстното знамение, легнал на нажеженото

легло и почивал на него като на мека постеля, без ни най-малко да пострада от огъня. Огънят, изгубил естествената си сила, служел на Божия раб само колкото да стопли и успокои многострадалното тяло на светия мъченик. Междувременно слугите на дявола подклаждали под леглото смола, масло, памук, а светецът възпявал:

- Побързай, Боже, да ме избавиш, побързай, Господи, да ми помогнеш. В стид и срам да потънат, които търсят душата ми! И при това се надсмивал над мъчителя и казвал:

- Твоят огън е хладен и желязото на това легло е много по-меко от твоето ожесточено сърце. Ти добре постъпи, като ми заповяда, както съм уморен от пътя, да си отдъхна на тази мека постеля.

С тези думи светецът се обръщал на леглото като на постеля. Минало много време, а светият мъченик оставал в огъня жив, здрав и невредим; тогава мъчителят, пламтящ от гняв, заповядал да свалят светеца от леглото и да отсекат главата му извън селището. Като излязъл от огъня със здрави нозе, светецът вече не се нуждаел от колесница или от хора, които да го поддържат, но съм тръгнал към мястото на смъртта, пеейки по пътя:

- Благословен Господ, Който не ни предаде за плячка на техните зъби.

Заедно с него пеели и някои от братята, които го следвали. И като въздал благодарност на Бога, той преклонил под меча честната си глава.

Така завършил живота си светият Христов великомъченик Кодрат, бидейки посечен с меч в десетия ден на месец март, в който се увенчал с мъченичество заедно със своята дружина и неговия съименник и приятел, Кодрат Коринтски, което

станало при царуването на Валериан над гърците и римляните, а над християните при безкрайното царстване на нашия Господ Иисус Христос, на Когото слава и власт с Отца и Светия Дух сега и винаги и вовеки веков. Амин.

В памет на преподобната наша майка Анастасия, преименувана като Анастасий скопеца († 567-568 гг.)

При управлението на император Юстиниан Велики в Константинопол живеела една благочестива, богобоязлива вдовица, дъщеря на богати и благородни родители, първа патриция в царския дворец, на име Анастасия. Съхранявайки в сърцето си страха Божий, тя неотклонно и внимателно спазвала Божиите заповеди. Анастасия, обладаваща изключителна телесна красота, още повече се отличавала със своята душевна красота: тя била толкова кротка и добронравна, че всички, които познавали живота, гледали на нея като на образец, и мнозина се стараели да подражават на добродетелите. И сам царят твърде много почитал Анастасия, но сеещият плевели, завиждащият на добродетелните, непреставащият да води война срещу човешкия род и пораждащият неразбирателство между хората дявол предизвикал ненавистна вражда и срещу блажената Анастасия. Той възбудил ненавист към светицата у царица Теодора, и Теодора започнала да се гневи срещу невинната Божия рабиня. Като чула за това от един благоразположен към нея човек, и бидейки изпълнена с божествено разбиране, Анастасия събрала мислите си и разсъждавала така:

- Анастасия! Непременно спасявай душата си, ползвайки се от настоящата беда като удобен случай за спасение. Избави и царицата от греха на несправедливата омраза, и сама за себе си изходатайствай Небесното Царство!

Като поразмислила така насаме със себе си, Анастасия тайно наела кораб и като взела някаква част от принадлежащото и' злато, оставяйки всичко друго, незабелязана от никого, отплувала към Александрия. Тук тя създала на едно място на разстояние пет поприща от града неголям манастир и живеела в него, трудейки се за Бога и стараейки се да угоди на Него Единия. Анастасия винаги държала в ръцете си подобаващо на нейния пол ръкоделие, а на устата си - непрестанно пеене на псалми и славословие на Бога. Създаденият от нея манастир, носещ името на своята основателка патриция Анастасия, впоследствие, още преди времето на мюсюлманското владичество, станал голям и славен, изобилстващ с всякакви блага. Но да се върнем към първоначалния разказ за Анастасия.

Няколко години след отдалечаването на света Анастасия от Константинопол, гневящата се срещу нея царица Теодора починала. Царят, като си спомнил за патрицианката Анастасия, разпратил пратеници навсякъде, търсейки я с голямо старание. Като узнала скоро за това, Божията агница напуснала своя манастир през нощта, отдалечила се в скита при авва Даниил и съобщила на този блажен старец за всичко, което се случило с нея. Тогава старецът Даниил я облякъл в мъжка монашеска одежда, нарекъл я вместо Анастасия, Анастасий скопеца, отвел я в една пещера, намираща се далече от Лаврата, и я затворил там; след като преподал на Анастасия правилото и устава на живота, той заповядал никъде да не излиза от пещерата и да не позволява на никого да идва при нея. На един от прислужващите при него - братя Даниил, показал мястото около пещерата, където му наредил

веднъж в седмицата да донася немного хляб и стомна с вода, и поставяйки всичко това на посоченото място пред пещерата, приемайки молитвено благословение от затворника, незабавно да се отдалечава. Тук непоколебимата, мъжествена Анастасия, без да излиза, незабелязана от никого, преживяла двадесет и осем години, строго спазвайки назначеното от стареца правило. Никой не идвал при Анастасия, и никой, освен брата, който и' носел хляб и вода, не знаел за нея. Но и братът не знаел, че тя е жена по природа, а я смятал за мъж - скопец. Кой е в състояние да възприеме с ума си или да разкаже с език, или да предаде в писмо трудовете и подвизите на света Анастасия, принесени на Бога в уединение в продължение на двадесет и осем години в пещерата? Сълзи, стенания, ридания, бдения, пения, молитви, четене, стоене, коленопреклонения, пост, лишение от необходимото, а повече от всичко бесовските нападения и борбата с тях, постоянно напомнящи и' за оставените в света сладости на плътта и всякакви други светски наслаждения?! Как е отблъсквала и побеждавала всички тези изкушения, и при това без да излиза никъде тази, която преди това, в званието на първа патриция, дълги години е живяла в царските чертози, понякога прекарвайки времето си с множество жени и мъже на светски трапези и удоволствия? Умът неволно се ужасява при мисълта, как света Анастасия е пренебрегнала всичко това и е изтрила от ума си всеки спомен за него! Как е достигнала такова смирение, пост, въздържание и теснота на скръбния път? Толкова доблестно подвизавайки се, светицата станала съсъд на Светия Дух, и като угодила докрай на Бога, се приближила към своята блажена кончина.

Предузнала отрано своето отиване при Бога, Анастасия написала на стареца Даниил на една керемида:

- Свети отче! Бързо вземи със себе си ученика, който ми носи хляб и вода, вземи също и всичко необходимо за

погребение и ела да погребеш твоето чедо - скопеца Анастасий.

Като написала това, Анастасия сложила керемидата вън от пещерата, пред вратите. По същото време и старецът, като узнал за това чрез откровение от Бога, което имал през нощта, казал на своя ученик:

- Чедо! Побързай към пещерата, където живее нашият брат, скопецът Анастасий, и огледай мястото около пещерата. Там ще намериш керемида, на която е написано нещо, вземи я и се върни по-бързо при нас.

Като се отдалечил и намерил по думите на стареца изписаната керемида, братът я донесъл на стареца. Старецът прочел написаното на нея, просълзил се, и като взел всичко необходимо за погребение, се отправил с брата към пещерата. Отворили я и намерили скопеца обхаванат от треска. Притиснал се до гърдите на скопеца, авва Даниил плачел и казвал:

- Блажен си ти брате Анастасий, защото, имайки непрестанна грижа за деня и часа на смъртта, си презрял земното царство!

- Блажен си и ти - отговорила на това Анастасия, - нови Аврааме!

- И така - продължил старецът, - помоли се за нас на Господа.

- Честни старче - отговорила Анастасия, - в този час аз повече се нуждая от вашите молитви.

- Ако аз завърша последния ден от живота си преди теб, тогава и аз ще се помоля за тебе! - продължил старецът.

Тогава Анастасия, седнала на рогозката, целунала главата на

стареца и молейки се за него, произнесла благословение. Старецът взел своя ученик, приближил го до нозете на светицата и казал:

- Благослови този мой ученик и твое чедо.

- Предстоящият пред мен в този час, за да ме освободи от това тяло, Бог на моите отци - казала Анастасия, - знаещият стъпките ми в тази пещера и лишенията заради Неговото име, и Виждащият сегашната ми телесна болест, Той да упокои върху него духа на неговия отец, както духът на Илия върху Елисей!

След това скопецът се обърнал към стареца и произнесъл:

- Отче! Заради Господа не снемайте от мен одеждата, в която съм облечен, за да не узнае никой това, което се отнася до моя пол.

След като се причастила с Пречистите Христови Тайни, Анастасия казала:

- Отче, осени ме с Христовото знамение и се помоли за мен!

След това Анастасия погледнала на изток и лицето просияло като огън. После се осенила с кръстното знамение и казала:

- Господи, в Твоите ръце предавам духа си! - и с тези думи починала.

След това авва Даниил и ученикът изкопали пред пещерата гроб, а после старецът, като свалил от себе си расото, което носел, казал на ученика:

- Чедо! Облечи брата.

Ученикът, обличайки светицата, случайно забелязал на нея женски гърди, изсъхнали като сухи листа, но замълчал и нищо не казал на стареца за това. Те погребали честното тяло на

Анастасия с обичайните надгробни песнопения.

Когато се връщали у дома, ученикът казал на стареца:

- Отче! Нима ти не знаеше, че скопецът Анастасий е жена?

- Да, чедо, знаех - отговорил старецът, - и по тази причина я облякох в мъжка одежда и я нарекох Анастасий - скопеца, за да няма подозрения, да не узнае никой за нея и да не се разпространи мълва; защото царят дълго и усърдно я търсел по всички страни, и най-вече по тези места. Но ето, по Божията благодат тя е била скрита при нас.

След това старецът подробно разказал на ученика цялото житие на светицата, което по-късно станало известно в целия свят и било написано за полза на четящите и слушащите за слава на Христа Бога, прославян в Своите светии вовеки. Амин.

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

{{_LINK1_}}

buditeli.info © 2017